

Overweging Palmpasen, 10 april 2022 – Dominicuskerk Utrecht

Het is bizar hoe we met de kinderen mee jubelden en hosanna zongen, terwijl we aan het begin van deze Goede Week 2022 geconfronteerd worden met gruwelijke beelden uit Oekraïne, waar gewone weerloze burgers zonder pardon worden doodgeschoten. Hoe wreed kan oorlog zijn, hoe wreed kunnen mensenlevens worden kapotgemaakt. En het verhaal van Jezus op weg naar Jeruzalem, waar Hem lijden tot aan de kruisdood toe wacht, is al even verbijsterend.

Hoezo dan 'Goede Week', hoezo 'Goede Vrijdag'?

Onze protestantse medechristenen noemen komende week 'Stille Week'. Misschien moeten we dat voorlopig ook maar doen. Want bij alle lijden van mensen in de wereld en de gedachtenis aan lijden en dood van Jezus kunnen we alleen maar vol ontzetting stil worden. Er zijn geen woorden voor.

Door heel de geschiedenis heen hebben wij mensen geworsteld met lijden en dood. De laatste tijd wordt de dood zelfs gethematiseerd in reclames en televisieprogramma's. Maar dan gaat het meer over nadenken, hoe je je uitvaart zou willen hebben, hoe je alles voor je nabestaanden wilt regelen. Of we spreken van zelfbeschikkingsrecht bij voltooid leven. Zelfs de dood wordt kennelijk iets maakbaars. Dit staat haaks op wat mensen nu overkomt in oorlogsgebieden, waar democratie en menselijke waardigheid worden verdedigd, haaks ook op wat mensen overkomt in landen waar droogte en honger alle leven bedreigt. Wat zijn de consequenties hiervan voor ons leven hier en nu? Wat vertellen de Schriften ons?

Kijkend naar Jezus zien we, hoe Hij opkomt voor al die mensen die worden geminacht en verworpen, mensen die vaak onder erbarmelijke omstandigheden moeten lijden en sterven. Hij gaf ze weer een gevoel van waardigheid. Hij liet ze weten, dat de Eeuwige een God is, die zich bekommert om mensen, die in de verdomhoek zitten. Hij gaf ze weer moed en vertrouwen, uitzicht op goed leven voor altijd. Daarom zag het Joodse volk in Jezus zo iemand als hun grote koning David, of een van hun grote profeten. En geleidelijk zagen ze in Hem zelfs de beloofde Messias, die Gods Rijk van vrede voor altijd zou stichten.

Dit tot grote ergernis van de religieuze leiders in Jeruzalem, die het godslastering vonden.

Maar dan nog komt de vraag op, waarom Jezus uitgerekend toch naar Jeruzalem moest trekken met gevaar voor eigen leven. Petrus probeert Jezus er van te weerhouden. Maar kán Jezus wel anders?

Jeruzalem staat in de Joodse geschiedenis immers symbool voor Gods belofte, de heilige stad, waar Gods Rijk gevestigd zal worden. Niet voor niets trokken de joden jaarlijks naar Jeruzalem, om daar hun Pascha, hun paasfeest te vieren, het feest, waarop de grote mythe van de uittocht uit Egypte werd herdacht en gevierd.

Optrekken naar Jeruzalem was als een optrekken naar de vestiging van Gods Rijk onder zijn volk. En dat is nu precies, wat Jezus leefde en verkondigde.

Hij moest in levende lijve laten zien wie in de ogen van God koning kan zijn: een, die niet te paard, maar op een ezel zit, een die opkomt voor de armen, een die alleen maar wil dienen en afziet van welk machtsmiddel dan ook, een die de duistere kant van het menselijke leven deelt, een die mensen helpt daaruit op te staan? Zo'n koning hoort immers bij het visioen van Jeruzalem, bij Gods bevrijdend handelen, bij Pasen....

Zo bezien was de weg naar Jeruzalem voor Jezus niet eens meer een keuze. Als consequentie van zijn zending was het de enige weg. En misschien is er ook maar één weg naar Gods koninkrijk, namelijk die van Jezus.

Kunnen wij Hem daarin dan wel volgen? Waar staan wij in dit verhaal?
Is het geen dwaasheid zo ver te gaan?

Ik denk weer aan Oekraïne, aan hun president Zelensky, aan al die moedige mensen, die hun leven wagen omwille van de waarden, waar hun volk voor wil staan: vrijheid, betrokkenheid, gelijkwaardigheid voor iedereen. Zij zijn bereid hun leven ervoor te geven. Vorige week zondag hoorde ik in Buitenhof een interview met een van de ministers uit de regering van Zelensky, haar naam is me ontschoten. Deze vrouw sprak zo moedig, zo vol compassie over haar volk, dat me de tranen in de ogen sprongen. Ook zij zal, net als vele anderen in Oekraïne, niet wijken, heeft het er zelfs voor over te sterven als dat ervan zou moeten komen.

Het verhaal van Jezus en van alle mensen, die opkomen voor anderen en daardoor met de dood worden bedreigd, is misschien wel veel te groot voor ons. Ik moet bekennen, dat ik niet kan garanderen wat ik zou doen als het erop aankomt.

Maar we mogen we putten uit de verhalen van moedige mensen in onze tijd, uit de verhalen uit de Oude Schriften, uit de verhalen over Jezus.

Want kijkend naar Jezus kunnen we niet anders dan begrijpen, dat er eigenlijk maar één weg is, die tot leven leidt. Dat is de weg naar Jeruzalem, naar de vestiging van Gods Koninkrijk, naar opstanding. Dat wil zeggen: liefde zonder grenzen in solidariteit en verbondenheid met elkaar, doen wat binnen ons vermogen ligt, consequent opkomen voor bevrijdend leven voor elk mens, ook al weten we niet, waar dat op uitloopt.

Dat komende week zo toch een Goede Week mag zijn voor ons allen.

Leny Beemer, lekendominicaan